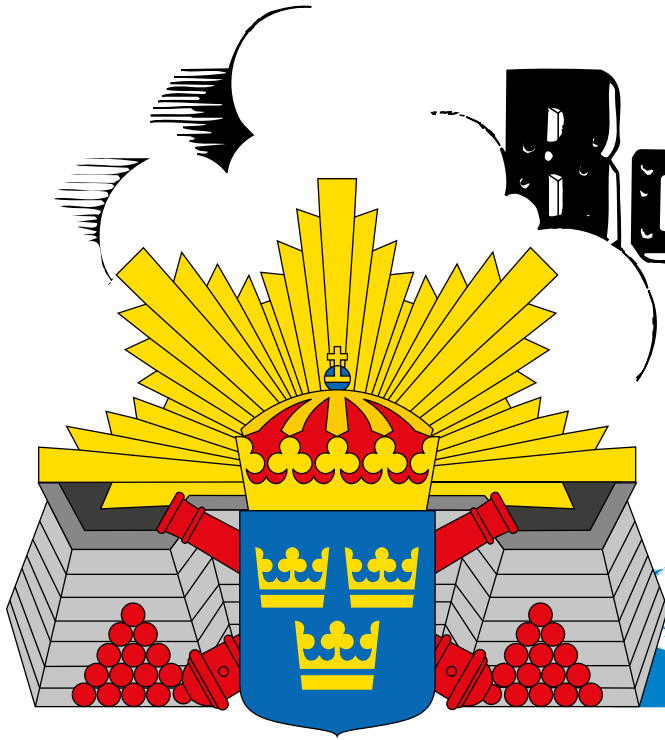

VÅRRNUMMER • ÅRGÅNG 84 • NR 1
Berga i MARS 2024

Borg-Skum

*Kamratföreningen
Vapenbrödernas
Tidskrift*

VAPENBRÖDERNA ÄR
STOCKHOLMS AMFIBIEREGEMENTES KAMRATFÖRENING

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

AV: HANS GRANLUND

Systrar och bröder!

När detta skrivs har Sverige varit med i Nato i exakt ett dygn. Nästa kapitel kan börja.

Senast samtliga nordiska länder var samlade i en och samma säkerhetspolitiska lösning var i Kalmarunionen, och det har nu gått 501 år sedan den upplöstes. Detta är nu förändrat till det bättre och Norden utgör återigen en sammanhållen del i ett vidare säkerhetspolitiskt sammanhang. Vad innebär detta för regementet? Det innebär att årtionden av neutralitet och senare alliansfrihet nu är bakom oss och vi, liksom många andra, skall bereda oss på att ingå i en multinationell försvarsallians. Men på det stora hela kvarstår uppgifterna. Att vara bäst på att verka där hav möter land. Hemma såväl som på andra platser, men nu med den viktiga distinktionen att vi gör det som en del av en helhet på lika villkor. Inte längre som juniorpartner eller partiell deltagare. Det är skillnaden. I vardagen fortsätter strävan efter att göra sitt bästa.

Sedan sist har också regementet haft vaktombyte på regementschefsplatsen. Vi Vapenbröder tackar *överste Camél* för hans ledarskap och hälsar *överste Saflind* välkommen till förbandet och önskar honom lycka till i sitt viktiga värv. Att vara chef på någon nivå i regementet är ett stort ansvar. Vi ska alla påminna oss om att vi lånar befattningen under en tid och enbart är en i en lång rad av företrädare, och att vi en dag kommer att lämna över stafettpipen till vår efterträdare. Det enda vi kan göra under tiden är att lämna huset i bättre ordning än vi fann det, och att göra allt som står i vår makt för att ta hand om våra underställda, förvalta det goda arvet och förbättra det som krävs. Vapenbröderna har beslutat tilldela *Överste Camél* föreningens förtjänstmedalj i silver för hans stöd till vårt gemensamma arbete.

Vapenbröderna finns här för att stödja regementet i detta ständiga arbete genom att minnas var vi kommer ifrån och vad som gör oss unika. Vi gör detta bland annat genom att organisera träffar mellan kamraterna, unga som gamla, och genom att delta i förbandets ceremonier. Vår fana förs då sida vid sida med regementets som en påminnelse om de som kommit före oss.

Genom att ge ut vår förbandstidning Borg-Skum försöker vi också både bidra till att sprida information om vad som pågår vid förbandet och vad som väntar i framtiden, men även minnas tillbaka. I detta nummer kan man till exempel läsa om nästa steg i evolutionen av amfibiebataljonerna, ett av flera krigsförband vid regementet, skrivet av vår tidigare regementskamrat *Jan Aspenstam*, numera verkande på FMV. Vidare kan man läsa om förberedelserna för vårt 125-årsjubileum 16–18 augusti som kommer att genomföras vid regementet och som jag uppmanar alla att markera i kalendern. I samband med dessa dagar anordnas också den årliga samlade kamratföreningsträffen mellan samtliga de fem före detta kustartilleriregementena där det nu åter är vår tur att stå värdar. Vad kan vara ett bättre tillfälle än detta att ta kontakt med gamla lumparkompisar, det gamla plutonslaget eller andra kamrater och passa på att bestämma att delta tillsammans.

Väl mött!

VARJE BIDRAG UTGÖR EN VIKTIG PUSSELBIT

AV: VICTOR IHRE PERSSON

Redaktionsgruppens ambition med Borg-Skum är att skapa en tidning som väcker intresse och bidrar till ökad samhörighet, kunskap och förståelse – både för det som en gång varit och nu sker eller väntar vid horisonten. Vi vill att Borg-Skum ska utgöra en plattform för både unga och gamla, aktiva och veteraner, där alla kan hitta något som tilltalar dem.

Vi tror på vikten av en stark kamratföreningstidning som kan bidra till att brygga gapet mellan generationerna och genom att erbjuda en tidning med något för alla hoppas vi kunna skapa en mötesplats där vi kan lära av varandra, dela våra erfarenheter och bygga en starkare förening tillsammans.

Vi vill därför än en gång uppmuntrar alla medlemmar att dela med sig av sina minnen och historier från sin tid vid regementet. Det kan vara allt från korta anekdoter till längre berättelser om specifika händelser eller personer. Tillsammans bidrar era berättelser till att lägga pusslet som är regementets historia.

NYA MEDLEMMAR

VI HÄLSAR DIG VÄLKOMMEN I KAMRATKRETSEN

Johan Jönander, Caroline Edwall Arvidsson, Ulf Nyberg, Petter Larsson, Karl Henrik Teeri

Avliden medlem

Vi tackar för hans trohet och behåller honom i vårt minne

CLAES HAGLAND

ÅK MOT SYD, NORD, ÖST ELLER VÄST, VI KÖR TILL EN SKOLRESA ELLER FRÅN DIN FEST

Förutom att köra er dagligen i tjänsten så kör vi er gärna även privat efter era önskemål.

Boka din buss:
www.westinbuss.se
 08-545 424 20

WESTIN BUSS

JULAVSLUTNING PÅ BERGA

AV: ANDERS ENSTRÖM | 1. V ORDF.

Onsdagen den sjätte december – en solig och kall vinterdag – samlades den kontinuerligt tjänstgörande personalen vid Stockholms amfibieregemente i exercishallen på Berga för julavslutning. Överste Adam Camél med stöd av regementsförvaltaren Peter Brynger informerade under ca en timme om de uppgifter och de uppdrag som regementets personal varit en del av under 2023.

Listan över de insatser och övningar som regementets personal varit delaktiga i är allt för lång för att rymmas i denna korta rapport. Det är mycket och det är en blandning av både skarpa uppdrag och traditionell produktion av krigsförband. En nyhet i arbetet vid regementet är grundutbildningen av soldater till 2. marina basbataljonen och sjömän till Fjärde sjöstridsflottiljen. Vid julsamlingen avtackades två pensionärer, Leif Nyström och löjtnant Ian Björkman.

Regementschefen delade ut regementets förtjänstecken i silver till fyra medarbetare och "coin i ram" till sex medarbetare. Efter samlingen serverades lunch på Berga slott för de som mottagit regementets utmärkelser och i matsalen för huvuddelen.

Foto: Ditte Boysen Ruge/Försvarsmakten

I samband med samlingen deltog kamratföreningens förste vice ordförande Anders Enström och skattmästare Marie Wall och vid lunchen på slottet delade Enström ut föreningens förtjänstmedalj i silver till överste Adam Camél.

HÖGTIDLIG CHEFSÖVERLÄMNING

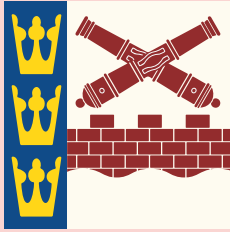
AV: CARL VON GERBER

Den andra februari genomfördes under högtidliga former chefsbytesceremoni i Exerchallen på Berga. Överste Adam Camél lämnade över befälet över Stockholms amfibieregemente och Haninge garnison till överste David Saflind. Samtliga enheter vid regementet närvarade och tillsammans med ett sextiotal inbjudna gäster bevittnade de överräckningen av regementets fana mellan de båda överstarna. Ställföreträdande marinchefen, brigadgeneral Patrik Gardesten, förrättade chefsbytesceremonin och Marinens musikkår stod för musiken. Efter ceremonin bjöds det på lunch på slottet.

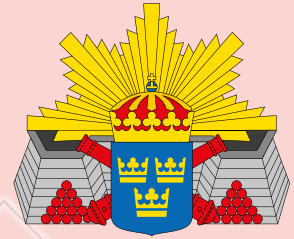
"Jag står här framför er idag med känslan av stolthet och samtidigt en stor portion ödmjukhet. Gör ni ert bästa, oavsett vilken motvind som blåser och hur mörkt havet än är, så lovar jag att göra allt för att vi tillsammans ska lösa de framtida utmaningar vi står inför". Överst Saflind i sitt tal till förbandet.

Foto: Maja Hansson/Försvarsmakten

KALLELSE TILL ÅRSMÖTE

Kamratföreningen Vapenbröderna
genomför stadgeenligt årsmötet den 5 maj 2024
i matsalen Yggdrasil på Berga kl.12.00–14.45.

För aktuell information om mötet och handlingar
finns här: www.vapenbroderna.se/arsmoten

Busstransport arrangeras mellan Östra station
via Gullmarsplan yttre till Berga ToR.

Avgång från Östra station kl. 10.00.
Anländer Gullmarsplan yttre kl. 10.15–10.20. An-
komst till Berga kl. 10.50.

Avtransport från Berga cirka kl. 14.45. Bussen stan-
nar vid Gullmarsplan på returresan.

PROGRAM:

ca kl. 10.50 Ankomst till Amf 1

kl. 11.00 till 12.00 lunch i militärrestaurangen Ygg-
drasil

kl. 12.00 till ca.13.00 årsmöte

kl. 13.00–13.30 Chefen Amf 1 information

kl. 13.45–14.30 Föredrag

ca. kl. 14.45 Avfärd från Berga

Förslag enligt föreningens stadgar § 10 sänds till föreningens sekreterare

Magnus de Jong, e-post dejongmagnus@gmail.com

Anmälan görs senast **lördagen 20 april 2024**

med personnummer (ÅÅÅÅMMDD-NNNN) och namn till

Magnus de Jong, e-post dejongmagnus@gmail.com

I anmälan ska anges om ni vill åka buss och var ni avser kliva på bussen samt behov av specialkost.

Välkomna / Styrelsen

VIKTIGA DATUM

ÅRSMÖTE 5 MAJ

Se kallelse i detta nummer för ytterligare information.

PUBAFTON 6 MAJ

Vapenbrödernas pubafton genomförs i mässen på Försvars-
högskolan, FHS, Drottning Kristinas väg, måndagen 6 maj,
kl 17.00–21.00. Anmälan sker till *övt Anders Bohman* på mejl
anders.bohman@fhs.se där ni tydligt ska ange person-
nummer, förnamn och efternamn. Ni ska medta legitimation
och vara beredda att, vid anmodan, uppvisa legitimationen
för vaktpersonalen.

Inpassering sker via huvudentrén. Byggnaden kan vara
stängd för allmänheten med hänsyn till rådande säkerhets-
läge. Vapenbröder anställda vid FHS biträder med insläpp
genom huvudentrén och vidare in till mässen. Även utsläpp
sker genom biträde av FHS anställda. Om ingen grindvakt är
på plats ska ni ringa *Anders Bohman* på mobiltelefon
070 582 53 19.

VETERANDAGEN 29 MAJ

Vapenbröderna deltar i vanlig ordning med Fana.

KAMRATFÖRENINGSTRÄFF OCH VB 125 ÅR 16–18 AUGUSTI

Se ytterligare information i separat artikel på denna sida.

HÖSTMÖTE 25 OKTOBER

Mer information kommer längre fram.

PUBAFTON 15 NOVEMBER

Mer information kommer längre fram.

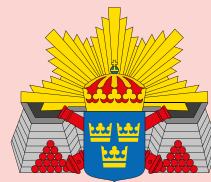
TIDER FÖR BORG-SKUM

Deadline för bidrag till respektive nummer är: 31/5, 6/9 och
29/11

Se vår hemsida för mer information om våra aktiviteter.
www.vapenbroderna.se

VÄLKOMMEN ATT FIRA VAPENBRÖDERNA 125 ÅR

Härmed inbjuds till 2024 års Kamratföreningsträff,
samt högtidlighållandet av Vapenbrödernas 125-årsjubileum
16–18 augusti på Berga.

Temat i år är Stockholms amfibieregementes framtid och utvecklingen av krigsförbanden 2. amfibiebataljonen och 2. marina basbataljonen, högtidlighållandet av vår kamratförening Vapenbrödernas 125-årsjubileum, samt inte minst allmän försystring och förbrödning kamratföreningarna emellan. Vid träffen deltar utöver Vapenbröderna kamrater från KA 2, KA 3, Amf 4 och KA 5 kamratföreningar.

För deltagande krävs betalt medlemskap i Vapenbröderna för 2024.

PROGRAMMET I STORT

Fredag eftermiddag sker ankomst till Amf 1/Berga och inkvartering följt av grillmiddag på kväll

Under lördagen är det genomgångar och materieförevisningar. På eftermiddagen genomförs en ceremoni för högtidlighållandet av Vapenbröderna 125-år där Södertörns HV musikkår står för

musiken. På kvällen är det jubileums- och kamratföreningsmiddag.

Söndag morgon ägnas åt återställning och hemtransport.

TRANSPORTER OCH BOENDE

För dem som bor i Stockholm och Vaxholm kommer det att anordnas busstransport (Vaxholm–Stockholm–Berga ToR). Boende kommer erbjudas i logement motsvarande.

KOSTNAD

Vi denna tidnings pressläggning pågår beräkning av kostnader och planering av programmet i detalj. Vi uppdaterar information om evenemanget på vår hemsida www.vapenbroderna.se

TRE ANMÄLNINGSALTERNATIV

Alternativ 1

Följer evenemanget från fredag till söndag vilket omfattar grillbuffe, två frukostar, en lunch samt jubileumsmiddag. Möjlighet att medfölja buss-transport till och från Berga kommer erbjudas.

Alternativ 2

Följer evenemanget från lördagen vilket omfattar en lunch, jubileumsmiddag samt frukost. Möjlighet att medfölja busstransport till och från Berga kommer erbjudas.

Alternativ 3

Deltar endast under lördagen vilket omfattar lunch och jubileumsmiddag. Möjlighet att medfölja buss-transport till och från Berga kommer erbjudas.

Om du ser eller har behov av andra alternativ för deltagande och ordnar egen transport, vänligen kontakta Vapenbröderna på info@vapenbroderna.se så får vi se hur vi kan lösa ut det.

Observera att det ej går att bara dyka upp utan föransmälning och registrering.

För detaljer kring transporter, tider och kostnader se vår hemsida www.vapenbroderna.se

Anmäl ditt intresse så snart som möjligt till info@vapenbroderna.se

Betalning måste vara oss tillhanda **senast 3 juni** (vi återkommer med besked om kostnaden när den är fastställd). I anmälan anges:

- Namn och Personnummer
- Telefonnummer
- Eventuella matallergier
- Eventuella övriga begränsningar/önskemål

Svar på frågor m.m. e-post: info@vapenbroderna.se

Varmt välkomna önskar Vapenbrödernas styrelse

KAOS I LANDSORTSDJUPET

AV: GÖRAN SVANBORG

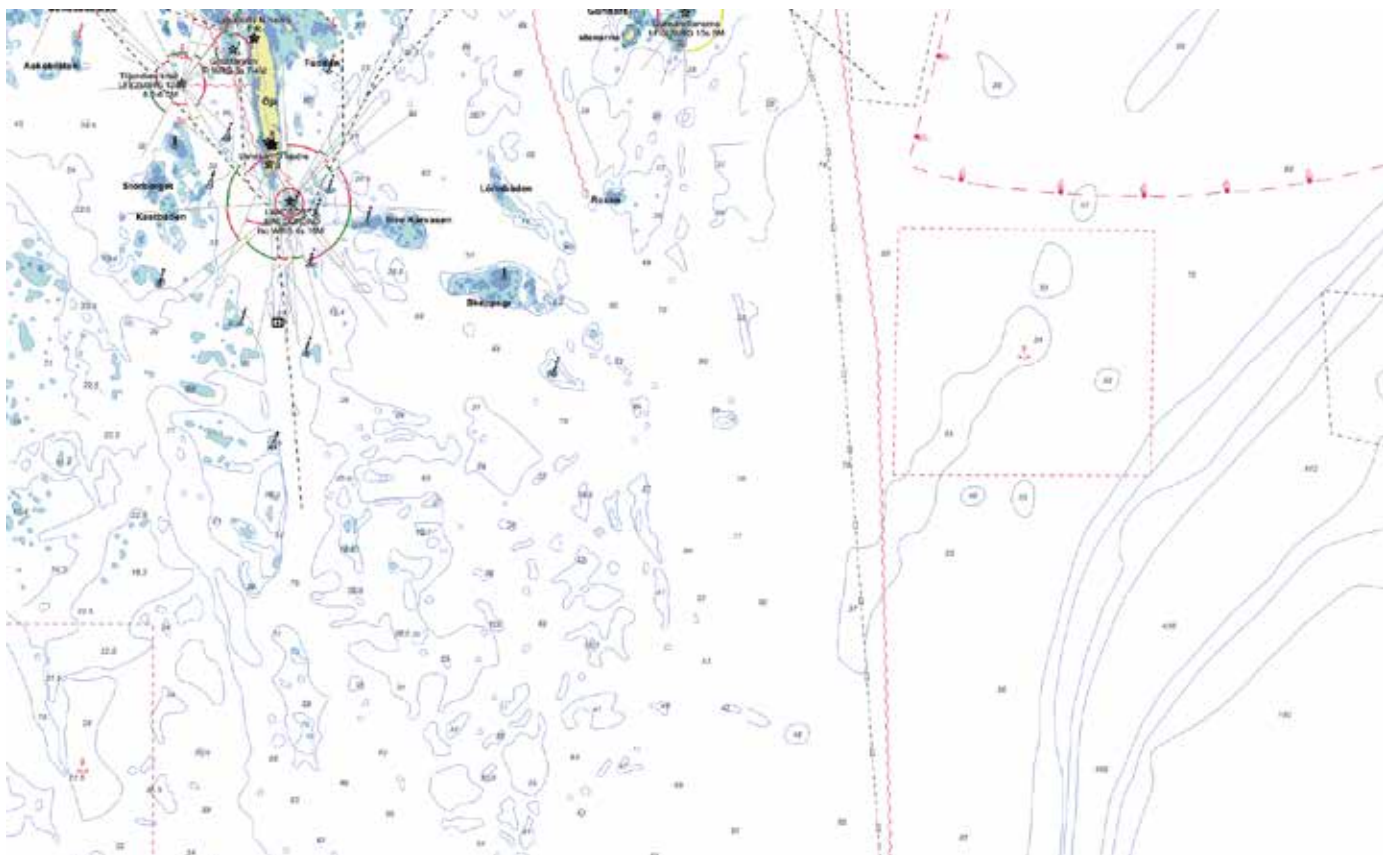

Foto: Skärmdump från Eniro sjökort

Under tidigt 70-tal tjänstgjorde jag som färsk furir på artilleribataljonen på KA 1. På sommarhalvåret flyttades verksamheten till ytterförläggning, i det här fallet Mälsten i södra Mysingen.

Stolt över min grad och relativt nya anställning försökte jag jobba så mycket som möjligt. När jag var ledig så fann jag alltid på något att göra eller helt enkelt anmälde mitt intresse. Man var ju fast på ön så det spelade ingen roll vad man gjorde.

En tidig morgon satt jag utanför underbefälsmännen och drack en kopp kaffe. Jag hade ledig dag efter att ha jobbat sent kvällen innan. Jag såg framför mig många timmar av tristess då batterichefen Åke Blomberg kommer gående. Vi hälsade och han berättade att man i dag skulle skjuta med 10,5 cm-batteriet på Nättarö mot ett draget mål ute till havs eller närmare bestämt, nedåt Landsortsdjupet. Han var bekymrad beroende på att han saknade målchef. En målchef hade till uppgift att följa med den båt som drog målet och ansvara för arbetet på akterdäck vilket bestod i att

se till att den tross som var fästad mellan båt och mål hade rätt längd och lades ut samt togs in på rätt sätt.

Men för bövelen, jag var ju rätt person för detta och ledig dessutom. Jag erbjöd mina tjänster till Blomberg som sken upp. Enligt honom var jag en skänk från ovan.

– Bra Svanborg, sa han. Båten är klar, målet ligger på däck och du har en sjukskriven värnpliktig till ditt förfogande. Kila ner och anmäl dig för fartygschefen.

Jag hoppade upp och promenerade ner mot hamnen där chefen för bevakningsbåt 77 otåligt väntade. När jag närmade mig båten hör jag ett bröl:

– Rör på skelettet furirstaska, du skulle varit här för en timme sedan. Kommer du inte i rödaste rappet skall jag djävlar i mig komma i land och hjälpa dig ombord.

Det var fartygschefen själv som levererade denna varma välkomsthälsning. Till saken hör att nämnda skeppare var utav den s.k. "gamla stammen". Han hade styckjunkares grad och var känd för sin tordönsstämma. Historierna om honom är många.

Sorgligt nog var han hemfallen åt starkare drycker och dessutom "dagen efter".

Jag joggade ombord och till tonerna av fartygschefens ljuva stämma lossades förtöjningarna och bevakningsbåt 77 stävade söderut, från Mälsten ner mot Landsortsdjupet och Gunnarstenarna.

Bevakningsbåten är ett flytetyg som har ett akterdäck cirka 10 meter långt. På däckets finns en lucka som leder ner till manskapsutrymmen. En annan lucka leder ner till tre kraftiga dieselmotorer. För om däckets finns en överbyggnad och inifrån den finns utrymme att navigera med hjälp av radar, styrkult samt en massa annat smått och gott. På överbyggnadens akterdel finns på taket tre reglage som kan användas vid tilläggning och fartygschefen kan förflytta sig själv från babords till styrbords sida. Därifrån kan man lätt manövrera ekipaget dit man vill ha det.

Det mål som i det här fallet skulle bogseras var ett s.k. sprutmål, som när det drogs efter fartyget, sprutade upp tre kraftiga vattenstrålar vilka kunde ses på eldledningsradarn på Nättarö. Sedan skickades, enkelt förklarar, måldata ut till pjäserna som besköt målet.

Nåväl, på vägen ut mot Gunnarstenarna gjorde jag och den värnpliktige i ordning bogserkabeln för att när vi kom till utgångsläge endast behövde kasta i målet och mata ut den längd som erfordrades. Vi gick mot en punkt på sjökortet varifrån vi skulle gå mot en annan punkt för att därefter gira och gå samma väg tillbaka alltmedan kanonerna besköt målet.

När vi kommit fram till startpunkten så drar styckjunkaren av på farten och för att det skulle gå snabbare att få stopp slog han kvarts back i alla tre maskinerna.

Han vänder sig om, ser på mig och vrålar

– *”Släng i målet”.*

Jag noterar att fartyget fortfarande går back med samtliga tre motorer och påpekar detta för honom. När han hör vad jag säger så tappar hen fattningen och gloriöset på mig. En kuslig tystnad sänker sig över hela Södertörn. Vrålet som följer är oerhört.

– *”Släng i det förbannade målet”.*

Jag ruttar på honom och säger åt den värnpliktige att flytta på sig. Efter det tar jag målet och skickar det överbord. Resultatet lät inte vänta på sig. FLUUURP lät det och kabeln försvann och fastnade i någon eller ett par av propellrarna.

– *”Jaha styckjunkare, kabeln sitter fast i snurrorna”,* undslapp det mig.

Han handlar nu i slow motion. Utan att ta sin ilska blick från mig för han ena handen mot reglagen och slår stopp i maskin. Vänder sig därpå mot akterdäck, slår ut med armarna och skriker

– *”Faan”....*

Vad han inte tog med i beräkningen var att han hade en lösgom i överkäken. Samtidigt som han svor, for lösgommen ut och studsade på akterdäcket. Han insåg blixtnabbt sin belägenhet och kastade sig raklång från sin position tre halvtrappor upp och kraschlandade på däck samtidigt som han febrilt försökte fånga protesen. Men fingrarna greppade bara luft. Lösgommen studsade tre gånger och försvann sedan ner i Landsortsdjupet.

Från sin liggande position sökte sig hans blick åter till mig och den ed som kom från hans nu något läspande mun kommer jag aldrig att glömma.

– *”Nu skall du dö bonnläpp”!!!*

Jag begrep att här är det inte fråga om förhandlingar utan jag förflyttade mig kvickt för om styrhytten med fartygschefen vilt svärande bakom mig. Efter ett par varv tog jag mig ner genom luckan som leder till manskapsutrymmet och låste in mig på toaletten. Fartygschefen kom efter och började banka på dörren med våldsamma slag. Det hotades med alla slags repressalier om jag inte öppnade dörren. Men jag höll dörren stängd och även truten.

Så småningom hörde jag en hög röst från däck och jag anade vad som stor på. Den värnpliktige fick ett *”frivilligt”* bad med en kniv i näven i syfte att skära loss trossen från propellrarna. Jag vill minnas att den värnpliktige hade synpunkter på detta, men de avhjälpes av fartygschefen som var hjälpsam nog att se till att den unge mannen kom i vattnet.

Turligt nog inträffade detta strax innan sommaruppehållet varför vattentemperaturen var acceptabel. Själv stod jag under hela resan för om styrhytten så jag kunde ha koll på fartygschefen. Efter denna episod dröjde det innan jag frivilligt anmälde mig för ett dylikt uppdrag.

SKICKA IN DINA BERÄTTELSE DU MED

Har du också en spännande berättelse som du tror fler skulle tycka det var roligt och intressant att få ta del av? Hör av dig till oss i Vapenbrödernas redaktionsgrupp. Vi eftersträvar att tidningen hela tiden ska ha en bra mix av historia och nutid och tar tacksamt emot alla bidrag som kan bidra med att ge en inblick i hur saker och ting en gång varit. Du når oss enklast på red@vapenbroderna.se

”Som en uppföljning på förra numrets artikel om framtagningen av Stridsbåt 90H så publicerar vi nu en artikel om dagens stridsbåtar med en blick mot framtiden”

Foto: Fredrik Hesselman/Försvarsmakten

STRIDSBÅT 90 H NU OCH I FRAMTIDEN

AV: FREDRIK HESSELMAN

Stridsbåten är en av amfibiekårens främsta kännetecken och sannolikt världens bästa båt för strid i skärgård. Den kreativa kombinationen av eldkraft och rörlighet är våra amfibiebataljoners styrka där stridsbåten är en viktig del. Tillsammans med gruppbåtar och lätta trossbåtar ger stridsbåten våra amfibiebataljoner en god rörlighet och operativ flexibilitet.

Stridsbåt 90 H är tillverkad i totalt 165 exemplar för Försvarsmakten, inklusive de första provbåtarna 801 och 802. Stridsbåten används i ett antal olika funktioner och de första 145 seriebåtarna är livstidsförlängda och modifierade i olika varianter. Dessutom finns i dagsläget beställningar och studier för nästa generations båtar. Med min artikel ska jag försöka ge läsaren en uppfattning om dagens båtpark och en föraning om framtiden.

Idag används stridsbåten för fler funktioner än den inledningsvis byggdes för. Den största mängden båtar används för förflyttning av amfibiesoldater och

materiel, samt eldunderstöd för striden på öarna. Båten byggdes även för hantering av minsystem M9, vilket den fortfarande kan användas till. Dessutom finns det båtar speciellt anpassade för ett flertal olika syften. Några båtar är anpassade för bataljonsledning och ytterligare några båtar är anpassade för kompaniledning. Dessa båtar har olika typer av sambandsmedel och annan utrustning för ledning, alltifrån datorer till kaffekokare. Några båtar är anpassade för fältnära tekniska reparationer, så kallade driftstödsgrupper. För sjukvård användes under 90-talet den mindre Stridsbåt 90 Enkel (Strb 90E), vilka sedan 00-talet tillsammans med sjösläpen är avvecklade. Därför är ett antal Strb 90H anpassade för sjukvård.

LIVSTIDSFÖRLÄNGNINGAR I TRE STEG

De första 121 stridsbåtarna började levereras 1989 och ytterligare 27 stridsbåt 90HS levererades 2004–2005.

HS betyder *Halvpluton-Skyddad* vilket innebär att de i första hand var avsedda för dåtidens internationella uppdrag.

Livstidsförlängning steg 1 genomfördes under 2016–2018 av stridsbåt 90HS och de båtarna benämns på fackspråk Strb 90HS Ltf 1.

Livstidsförlängning steg 2 genomfördes under 2018–2021 av totalt 76 stridsbåtar. 47 båtar benämns Strb 90H Ltf 2 Tp Amf vilket innebär att de är livstidsförlängda för amfibiebataljonernas och bevakningsbåtskompaniets behov. 29 båtar är livstidsförlängda för marina basbataljonerna och hemvärnet. De båtar-na benämns Strb 90H Ltf 2 Tp. Alla livstidsförlängda båtar har bland annat ny drivlina och ett skrov som genomgått noggrann översyn. Emellertid är det endast de 47 ”Tp Amf-båtarna” som har fått de nya vapenpositionerna för sidopåhängda understödsvapen för exempelvis ksp 58 och tung kulspruta.

Livstidsförlängning steg 3 genomförs för tillfället av 18 stridsbåtar enligt samma specifikationer som för Strb 90H Ltf 2 Tp Amf.

STRIDSBÅT 90 HSM

HSM är förkortningen av Halvpluton Skyddad Modifierad. Under 2019–2020 levererades 18 nybyggda stridsbåtar avsedda för de två amfibiebataljonerna. Skyddet på båten är hemligt medan övriga förändringar är relativt lätta att identifiera. Först och främst har HSM-båten en vapen- och sensorstation monterad precis akter om styrhytten med möjlighet att gyrostabiliserat spana och skjuta 360 grader. Två vapen kan monteras samtidigt, vilket kan vara antingen ksp 58 och tung kulspruta eller ksp 58 och granatspruta. Utöver laseravståndsmätare finns högförstorande kikare och värmekamera för spaning och målnmätning. Den andra uppenbara skillnaden är den höga hastigheten både lastad och olastad.

Av de 145 först byggda stridsbåtarna är 22 stridsbåtar förrådsställda, används som provbåtar, är utlånade till polisen eller sålda till Dockstavarvet. Strb 801 ligger på land och välkomnar besökare till Stockholms amfibieregemente och Strb 802 är såld till ett eventföretag.

FRAMTIDENS BÅTAR FÖR AMFIBIEBATALJONERNA

Amfibiebataljon 2030 kommer bli mer sjörörlig och ha större fokus mot sjömålsbekämpning än dagens bataljoner. Dessutom kommer eldkraften att öka mot både luftmål och markmål. Tekniska lösningen är att vapen och båtar är systemintegrerade. Med andra ord; de tunga vapnen är monterade ombord på framtidens båtar. Relativt dagens amfibiebataljon kommer Amfibiebataljon 2030 ha avsevärt större eldkraft och exempelvis under förflyttning ha en kontinuerligt hög eldkraft. Trots de ombordmonterade tunga vapnen är det Amfibiekårens önskemål att framtidens båtar är så låga och små som möjligt. Till det finns två orsaker; låga båtar ger liten signatur och små båtar ger förhoppningsvis behörighetskrav som medger kortast möjliga utbildningstid för besättningarna. Och icke att glömma, Strb 90H och lätta trossbåten är utmärkta referenser för framtidens båtar.

Först beställda båttypen är artilleriplattformen som byggs av Swedeship på Tjörn. Båtens beväpning är en gyrostabiliserad 120mm granatkastare. Åtta båtar är beställda och sannolikt kommer de bli ”några nummer” större är Strb 90.

Framtidens kustnära krigföring kräver utveckling av sensorer. Därför är avsikten att Amfbat 2030 innehåller ett antal så kallade sensorbåtar. Det kan vara antingen en upplyft sensor eller en modern spaningsradar.

Luftvärnet behöver utvecklas och därför kommer ett antal båtar vara så kallade luftvärnsbåtar. Försök pågår med att använda HSM-båtens vapen- och sensorstation som luftvärn. I bästa fall kommer Amfbat 2030 ha både eldrörsluftvärn och luftvärnsrobot monterad på stridsbåt.

Framtidens sjömålsrobot kommer att skjutas från stridsbåt. Det ger många fördelar: högre eldkraft under förflyttning och robot med större verkan och längre räckvidd. Framtidens robotbärande stridsbåt kommer troligen ge Amfbat 2030 en roll utanför skärgårdarna i större farledsförträngningar som Ålands hav och Öresund.

De tre sistnämnda båtarna är fortsatt under projektering och ännu inte beställda.

AVSLUTNING

Första generationens amfibiebataljoner var ett stort tekniksprång som gör dagens bataljoner alltså farliga för fienden. Troligen kommer Strb 90H att användas in på 2030-talet. Med nästa generations båtar, ombordmonterade tunga vapen och moderna sensorer tar Amfibiekåren ett stort steg mot framtiden.

Foto: Fredrik Hesselman/Försvarsmakten

AMFBAT 2030 OCH MORGONDAGENS MATERIEL

AV: JAN ASPENSTAM

Amfibiesystemets modernisering inleddes på allvar i och med försvarsbeslut 20 men innan dess hade vissa initiativ tagits. Stridsbåtar i HSM-utförande hade beställts vilket ledde till viktiga erfarenheter inför den kommande omsättningen av stridsbåtssystemet, ombordmonterad granatkastare hade provskjutits och, kanske viktigast av allt, en ambitiös amfibiestudie hade genomförts för förbandstypens utveckling mot 2030. Artikeln nedan försöker att beskriva vad vi gör just nu och varför. Vi ska också blicka framåt på vad som borde beslutas om i det stundande försvarsbeslutet som vi har framför oss.

BAKGRUND

Amfibiebataljon 95 skapades genom att de gamla kustjägarkompanierna och rörliga spärrkompanierna slogs samman i bataljonsstrukturer i syfte att utgöra brigadreserv i det fasta KA-försvaret. Detta var inte helt olikt hur deras föregångare hade nyttjats. På materielområdet skedde många saker av intresse, främst var nog införandet av stridsbåtssystemet, som skapade nya möjligheter för taktisk rörlighet i skärgård. Detta är en viktig förmåga som fortfarande står sig och utgör norm för fortsatt utveckling. Vidare omsattes Rb 52 till Rb 17, vilket ledde till ökad räckvidd och förenklade utbildningen av robotsoldater. Minsystem M9 och 8 cm grk m/84 infördes. 8 cm-systemet medgav högre rörlighet tack vare lägre vikt för såväl pjässystem som ammunition. Fortfarande baserades striden på en doktrin innebärande att verkanssystemen skulle bäras iland och grupperas för strid. Detta begränsade möjligheterna att välja verkanssystem, de behövde vara bärbara.

All materiell utveckling och anskaffning sker under stora ekonomiska begränsningar varför ständiga prioriteringar krävs för att maximera nyttan av tillgänglig ekonomi. I försvarsbeslut 20 görs tydligt att det är amfibiebataljonernas verkanskomponenter som ska stå i fokus för den materiella utvecklingen under perioden. Dessutom beslöts om att återuppväcka 5. amfibiebataljonen vilket medför att materiel till två bataljoner måste anskaffas.

BEHOV AV UTVECKLING

Båtmaterielen är även fortsatt operativt relevant men i behov av omsättning på grund av sin ålder. Delsystem kan inte längre vidmakthållas. Nästa generations båtar behöver ha sådana egenskaper att de i förband kan förflytta sig över Ålandshav för att ta upp strid tillsammans med våra finska allierade i deras skärgårdsområden. Samtidigt behöver kompetenskravet på båtcheferna för att framföra båtarna hållas nere.

Effektbestämmande vapensystem, robotar, granatkastare, luftvärn och tunga sjömålssystem (M9) behöver omsättas och ombordmonteras för att medge dels ett högre tempo i striden och dels möjliggöra högre vikter på vapensystemen då de inte längre behöver bäras iland för att kunna verka.

En återgång till 12 cm granatkastare krävs för att få tillräcklig verkan av understödselden.

Trovärdigt luftvärn i amfibiebataljonerna är sannolikt idag den största förmågebristen, såväl hotet från helikoptrar som drönare (UAV) har accentuerats de senaste åren. Erfarenheterna från Ukrainakriget förskräcker.

VAD HAR VI GENOMFÖRT HITILLS

StrB 90 HSM | Under inledningen av innevarande beslutsperiod levererades 18 st Stridsbåt 90 HSM utrustade med vapenstation Amfibie (Trackfire) bestyckad med 12,7 mm ksp 88 alternativt 40 mm granatspruta och en ksp 58 i koaxialposition. Detta är en uppgraderad stridsbåt med många nyheter och som dragit nytta av teknikutvecklingen sedan 1990-talet.

LTF StrB 90 | Hela beståndet är livstidsförlängt vilket medger nyttjande bortom 2030. Drivlinor, skrovåtgärder och navigationssystem har legat i fokus.

LTF Ltrb 660 | Alla 16 trossbåtar (660) genomgår just nu livstidsförlängning och levereras tillbaka till förbanden med början i år. Båtarna förlängs, får nya drivlinor och nytt navigationssystem.

Nytt bataljonsartilleri | Det första steget i förnyelsen av bataljonernas verkanskomponenter utgörs av 8 st granatkastarbåtar. Båtarna utrustas med en 12 cm gyrostabiliserad granatkastare från Patria kallad Nemo. Båtarna bygger på en utveckling av TpB 451 och är strax under 24 m. Att båten är väsentligt större än StrB 90 motiveras med pjäsens krav på stabilitet för att kunna få största möjliga skjutfönster i alla attityder samt behovet av att kunna medföra tillräckligt med ammunition. Leverantör är SSM på Tjörn.

VAD GÖR VI NU

Omsättning Rb 17 | En ny modern lätt sjömålsrobot ligger i planen för omedelbar anskaffning. Det kommande robotsystemet behöver medge, förutom ombordmontering, längre räckvidd, bildalstrande sensor och möjlighet till manövrering under skjutförloppet. Värt att notera är att en traditionell pansarvärnsrobot med riktad sprängverkan inte möter kraven, det behövs en verkansdel som medger inträngningsbrisd. Systemet måste naturligtvis kunna verka i skärgårdsmiljö.

Allra helst önskar vi montera dessa vapen på nyproducerade moderna stridsbåtar men om ekonomin inte medger detta så blir det på livstidsförlängda båtar.

Anskaffa luftvärn | Möjligheten att skydda våra amfibieförband från helikopter- och drönarhotet kan bara beskrivas som akut. Sannolikt behöver en ny form av ”truppluftvärn” utvecklas för att få tillräcklig yttäckning mot främst drönare, helikopterhotet kan förmodligen mötas från dedicerade luftvärnsplattformar. En kombination av robotar och eldrör är att föredra, robotar för att få ut räckvidden mot främst helikoptrar och eldrör för att få ner kostnaden att bekämpa mål som inte kräver robot. Inom kort kommer marinen att välja konceptuell lösning för amfibieförbandens luftvärn därefter får ekonomin styra i vilken takt som anskaffning kan ske.

Anskaffa sensorbåtar | Våra kommande sjömålsrobotbärande plattformar kommer att behöva förvarning och mållägen inför beslut om insats och målprioritering. En kombination av radarsensorer och flygande (RPAS)sensorer kan ge oss underlag för att leda elden, radar för förvarning och flygande optiska sensorer för identifiering. Sensorbåtar med radar ska anskaffas snarast medans RPAS ligger lite längre fram i planerna.

VAD BEHÖVER GÖRAS FRAMGENT

G-båtar | Våra gruppbåtar har varit trogna arbetshästar i bataljonerna men behöver nu omsättas. Denna omsättning ger även möjlighet att vidta

nödvändiga sjösäkerhetshöjande åtgärder. Förhoppningsvis kan ekonomi för detta anvisas i närtid.

Omsätt fler stridsbåtar | De nya verkanssystem som beslutades om i FB20 planeras i nuläget att placeras på livstidsförlängda stridsbåtar. Även om livstiden för hela stridsbåtsystemet är förlängd till bortom 2030 så är det nödvändigt att nu säkra ekonomi för en långsiktig lösning. Det vore önskvärt att en sådan omsättning kunde påbörjas i den kommande beslutsperioden.

Anskaffa RPAS – Remotely Piloted Aircraft System | Ånyo gör sig erfarenheterna från Ukraina påminna med ett enormt nyttjande av obemannade flygande farkoster av olika typer, både i sensorrollen och som bekämpningssystem. Medel för anskaffning, främst av sensorbärare, kan skönjas i planen för kommande beslutsperiod. Det är naturligtvis välkommet men det brådskar att få ut dessa system i förbanden för att börja vinna erfarenheter och bygga förmåga.

Omsätta M9 | Minorna i amfibiebataljon 95 utgjorde den tunga sjömålskomponenten med förmåga att bekämpa de största målen. Dessvärre möter inte M9 kraven på lättrorlighet och stödjer inte bataljonerna i en efterhandssituation. I nuläget finns inget ersätt-

ningssystem planerat men förhoppningsvis kan beslutsfattare påverkas så att en omsättning till ett mer operativt relevant system kan ske.

Konsekvenser av en eventuell tredje bataljon | I arbetet med det kommande försvarsbeslutet studeras möjligheten att sätta upp en tredje amfibiebataljon, ett återaktiverande av 4. Amfbat övervägs. Om så beslutas behöver organisation- och effektbestämmande materiel finansieras och anskaffas.

SAMMANFATTNING

Det är ett omfattande och ambitiöst program att modernisera amfibiesystemet, inte ogörligt på något vis men ekonomiskt ansträngande och prövande för den politiska viljan. Det är dessvärre den bittra sanningen efter många år av underlåtenhet att upprätthålla våra förbands krigsduglighet. Det ankommer nu på alla vänner till amfibiesystemet att göra sitt yttersta för att ge våra män och kvinnor i uniform rätt förutsättningar för att lösa sina uppgifter.

Artikelförfattaren är verksam vid FMV som chef för amfibie-, stöd- och basavdelningen och var tidigare officer vid KA 1.

Foto: FMV

NY CHEF VID RODRET

Överste David Saflind tillträdde nyligen som ny chef för Stockholms amfibieregemente. I den här intervjun berättar han mer om sin karriär och sina visioner för regementet, samt hur han ser på framtiden för amfibiekåren.

Foto: Maja Hansson/Försvarsmakten

SKULLE DU KUNNA INLEDA MED ATT LITE KORTFATTAT BERÄTTA OM DIN KARRIÄR? VART TOG DEN SIN BÖRJAN OCH HUR HAR RESAN SETT UT FRAM TILL IDAG?

För snart 25 år sedan påbörjade jag min militära karriär vid KA 4/Amf 4 med värnplikt som sambands- och ledningstekniker vid 5. amfibiebataljonen. När Amf 4 lades ner valde jag att studerade till civilingenjör på Chalmers Tekniska Högskola för att därpå fortsätta min bana inom Försvarsmakten som försvarsingenjör (mariningenjör) med placering vid Trängregementet som utvecklingsofficer. Därefter har jag varit teknisk chef i Göteborgs garnison, tjänstgjort på Högkvarterets produktionsledning för att sedan återvända hem till marinen. Från 2020 har jag varit chef för 43. underhållsdivisionen vid 4. sjöstridsflottiljen, etableringsledare för marinens basbataljoner och nu senast ställföreträdande chef för Marinbasen i Karlskrona.

VAD VAR DET SOM FICK DIG ATT VÄLJA EN MILITÄR KARRIÄR? FINNS DET NÅGON/NÅGRA SKEENDEN OCH/ ELLER HÄNDELSER SOM HAFT EXTRA STOR BETYDELSE?

Utifrån mina egna erfarenheter så brukar jag säga att jag tror på en värnplikt där så många som möjligt får chansen att genomföra den. Jag hade innan värnplikten aldrig tänkt att göra en militär karriär men insåg både under värnplikten, och framförallt under min tid som frivilliganställd sergeant, att jag trivs otroligt bra i Försvarsmakten med alla möjligheter som finns för en karriär på bredden och djupet. Jag har sedan 15-års ålder varit intresserad av teknik och ledarskap vilket jag insåg att jag kunde få chansen att arbeta med inom Försvarsmakten.

HADE DU KUNNAT TRO ATT DU EN DAG SKULLE BLI FÖRBANDSCHEF?

Jag har under den senare delen av min karriär sett vilka ledarskapsutmaningar just förbandscheferna har stått inför och det har varit lockande att någon gång få den chansen. Jag har dock hela tiden varit medveten om att det är få förunnat att få chansen så det är först på senare år jag tänkt tanken lite mer konkret. Att jag nu har fått möjligheten att vara chef för Stockholms amfibieregemente är en stor ära.

OM VI BLICKAR IN LITE MER PÅ NUTIDEN, VAD KOMMER DU IFRÅN FÖR TJÄNST MEST NYLIGEN? VAD GICK DEN UT PÅ?

Jag kommer, som sagt, från befattningen ställföreträdande chef för Marinbasen och stöttat chefen, *kommandör Fredrik Edwardson*, i ledningen av Marinbasen och tillika garnisonen i Karlskrona. Samtidigt har vi etablerat 1. marina basbataljonen i Karlskrona och ut-

vecklat Marinbasens depå till krigsförbandet Marin militärbas Karlskrona.

HUR HAR DET VARIT ATT SE PÅ AMF 1 UTIFRÅN? PÅ VILKET SÄTT HAR PERSONALEN UTMÄRKT SIG?

Stockholms amfibieregemente har alltid varit och är välkänt inom och utanför Försvarsmakten. Synen utifrån, som jag uppfattar det, är att Stockholms amfibieregemente och främst då 2. amfibiebataljonen har alltid levererat snabbt och med kvalitet. Dessutom är det väl känt hur personalen vid regementet kan sättas in i olika situationer och med ett helhetsperspektiv lösa uppgifter utanför egen komfortzon.

VAD TAR DU MED DIG IFRÅN TIDIGARE TJÄNSTER IN I DIN NYA ROLL SOM FÖRBANDSCHEF?

Utifrån att jag började min karriär i amfibiesystemet och sedan även har tjänstgjort inom flottan, samtidigt som jag har bestridit befattningar inom samtliga tre marina garnisoner vill jag bidra med nya perspektiv i hur vi leder och löser uppgifter. Vi lever i en Försvarsmakt och marin som genomgår stora förändringar och då tror jag det är bra om vi kan skapa arbetslag som kan tillgodose både det organisatoriska minnet men även föda organisationen med nya perspektiv. Det finns en väldigt nyttig fråga som varje organisation måste ställa sig då och då och det är: varför gör vi så här? Den kulturen vill jag försöka bidra till att odla.

VAD BLIR DET SVÅRASTE ATT VÄNJA SIG VID SOM FÖRBANDSCHEF?

En ny befattning innebär alltid många nya intryck och mycket att sätta sig in i. En framgångsfaktor är att lyssna på medarbetarnas olika perspektiv för att kunna fatta rätt beslut. Att förstå verksamheten brukar vara det enkla, men det som tar tid är att lära känna medarbetarna och det är först då jag anser att vi kan skapa laget som förstår varandra och driver mot ett gemensamt tydligt mål.

VAD ÄR BRA LEDARSKAP FÖR DIG? HUR VILL DU SÄTTA DIN PRÄGEL PÅ VERKSAMHETEN FRAMÖVER?

Ledarskap handlar om att rikta gruppens kraft i rätt riktning men samtidigt släppa lös kraften som en grupp har inneboende. Jag vill att samtliga ska känna till regementets målbild och utifrån den veta vilken pusselbit de är i det stora pusslet. När vi lyckats med det är beroendena mellan pusselbitarna tydliga och det innebär att personalen förstår t.ex. varför man får stå tillbaka när någon annan får gå framåt. Vi skapar med andra ord en organisation som vet när det är läge

att ta ett initiativ utifrån att man förstår hur det påverkar övriga på regementet, både negativt och positivt. Då har vi släppt lös gruppens kraft och den är riktad mot målet.

VAD TROR DU KOMMER BLI DEN STÖRSTA UTMANING FRAMÖVER OCH NYCKELN TILL FRAMGÅNG?

Vi lever i en osäker värld som vi inte vet hur den utvecklas. Vi kan sätta upp förmågemål för våra krigsförband och ansätta en tidsplan för att uppnå de förmågorna, men med tanke på osäkerheterna just nu, kan vi endast vara säkra på att vi inte vet vad framtiden har att erbjuda. För att hantera det är jag övertygad om att vi ska besluta om mål men med kontinuerlig uppföljning ska målen justeras efterhand. Nyckeln till att hantera osäkerheter är att vi skapar en innovationskultur inom Stockholms amfibieregemente som gör att våra medarbetare tar initiativ när möjligheter dyker upp och som då leder mot målen. Genom att styra med tydliga målbilder och ett tydligt handlingsutrymme för att nå dit kan vi skapa en organisation som snabbt kan anpassa sig utifrån hur världen runt oss förändras. Det är samtidigt viktigt att då definiera vad vi inte ska göra men det är inte jag som chef Stockholms amfibieregemente som ska besluta om alla steg, den kraften och de mandaten måste finnas i organisationen.

SVERIGE ÄR NU MEDLEMMAR I NATO, HUR PÅVERKAR DET ER TROR DU?

Initialt kommer det inte påverka vår vardag på kaserngården nämnvärt, vi hade redan innan ett stort internationellt samarbete även om vi säkert kommer att se att det ökar gradvis nu när vi är allierade. Försvarsmakten kommer omgående skicka ut ett tiotal stabs-officerare i NATO-staber vilket givetvis kan påverka vissa av våra medarbetare. På sikt kommer Nato-inträdet påverka oss genom att våra medarbetare ska räkna med att tjänstgöra i Natostaber, troligtvis flertalet gånger, inom sin karriär. Dessutom kommer våra övningar utvecklas och det kan vara så att de nationella övningarna blir färre till förmån för Nato-övningar.

SKULLE DU KUNNA BESKRIVA LITE KORTFATTAT VART FÖRBANDET ÄR PÅ VÄG?

Stockholms amfibieregemente har nu uppdraget att producera krigsförband, samtliga som verkar där hav möter land; 2. amfibiebataljonen, 2. marina basbataljonen och Marin militärbas Haninge. Det finns många synergier mellan förbanden som vi ska dra nytta av i vår fortsatta utveckling. Att vi nu har fler krigsförband inom regementet är ett av det tydligaste exemplen på hur vi tillväxer i marinen, vilket är

oerhört inspirerande. Vi ska se dessa krigsförband som en kostym som vi nu har att växa i så snabbt som möjligt. Samtidigt ställer det nya krav på Stockholms amfibieregemente genom att vi ska leverera skydd och logistik i vardagen till övriga marinen inom vårt basområde.

DET FINNS JU NU SEDAN ETT PAR ÅR TILLBAKA ETT SYSTERFÖRBAND I GÖTEBORG. HUR SER DU PÅ RELATIONEN OCH SAMARBETET DÄREMELLAN FRAMÖVER? VAD BLIR DET VIKTIGASTE, SAMT STÖRSTA UTMANINGEN?

Vi har redan ett gott samarbete på alla nivåer mellan Amf 1 och Amf 4. Det som har utvecklats senaste året är att alla tre marina militärbaser (Haninge, Göteborg och Karlskrona) har upparbetat ett samarbete som gör att vi alla skapar en bättre kunskapsbas för att hantera de utmaningar som vi står inför och som i mångt och mycket är likartade mellan förbanden. Det svåraste i denna typ av samarbete är att hitta en lagom nivå så vi drar nytta av varandras kunskaper och perspektiv utan att ta bort den lokala friheten utifrån de lokala förutsättningarna.

VAD TÄNKER DU OM DEN FORTSATTA RELATIONEN FÖRBANDET OCH FÖRENINGEN (VAPENBRÖDERNA) EMELLAN? PÅ VILKET SÄTT TROR DU FÖRENINGEN KAN Fylla EN FUNKTION I UTVECKLINGEN AV MORGONDAGENS AMFIBIEFÖRBAND?

Tillhörighet, identitet och traditioner är av största vikt, speciellt i en föränderlig värld. Jag ser att Vapenbröderna redan bidrar inom detta område men vi kan utveckla vårt samarbete än mer. Utifrån att Stockholms amfibieregemente har genomgått en större utveckling är det än viktigare att bevara våra traditioner men samtidigt utveckla dem i takt med hur regementet utvecklas. Det vill säga, jag ser inte bara att ni kan bidra till amfibieförbanden, min bedömning är att ni även kan stödja våra nya förband.

Foto: Maja Hansson/Försvarsmakten

Foto: Maja Hansson/Försvarsmakten

REFLEKTION FRÅN REGFV

AV: PETER BRYNGER

När julen inträdde kände jag och helt säkert många med mig att det var välbehövligt med ledighet.

Förutom det som alltid händer på en garnison har vi bytt regementschef. *Adam* fick bara två år av högintensiv verksamhet. Väldigt många anser att chefer ska sitta längre i sina befattningar för att skapa stabilitet, men vi lever i en mycket föränderlig värld och marinledningen behöver *Adam* på Marinstaben.

Istället har vi nu fått *överste David Saflind* med en för oss annan bakgrund än den vi normalt har sett hos en regementschef. Jag är helt övertygad om att *David* kommer tillföra mycket till förbandet med de erfarenheter och kompetenser han har med sig. Vi behöver någon som ställer frågan varför vi gör som vi gör. Kan den frågan inte besvaras flerstavigt ska vi nog fundera på vad vi kan göra annorlunda.

David är min tredje förbandschef sedan jag tillträdde och alla tre är olika som individer. Det är ett av skälen till varför min befattning är både rolig och omväxlande.

Vi står inför en fortsatt utveckling av den marina militärbasen/garnisonen avseende personal, materiel och infrastruktur. Det byggs som aldrig förr på garnisonen och fler projekt ligger i röret.

Lyckas finansieringen av projekten har vi alla möjligheter att fortsätta utbilda förband med den högsta kvalitén. Fortverket gör stora insatser för vår tillväxt, inte minst i våra ytterförläggningar.

I vår iver att se resultat är det påfrestande med långa ledtider och beslutsprocesser. För att hålla uppe ambitionen är öppenhet och transparens två viktiga nycklar.

Personaltillväxten är mycket god, vi mottar ca 40 yrkesofficerare per år, nu senast 23 specialistofficerare som tog examen strax innan jul. Vår utmaning ligger i att behålla personalen som jobbat några år och därmed skaffat sig erfarenhet och kunskaper vi lider brist på.

Att individen fattar egna beslut om sitt liv är fullt normalt och utmaningen ligger i hur väl individen kan anpassa sig till myndighetens behov. Dagens yngre yrkesofficerare är barn av sin tid och har andra värden i livet än vad vi i den äldre generationen har. Det är långt ifrån självklart att officersyrket är ett livstidsyrke. I jämlikhetens tecken har våra fruar, sambos och flickvänner minst lika betalt som vi om inte bättre. Förhoppningsvis kan det förändrade säkerhetsläget i vår omvärld bidra till en annan syn på vikten av att försvarsanställd.

RAPPORT FRÅN ÖVNING KESI

AV: FREDRIK NILSSON

Sedan 2014 finns ett gemensamt målsättningsdokument för utvecklingen av SFATU (Swedish Finnish Amphibious Task Unit). Idag vilar samarbetet mellan Amf 1 och Nylands Brigad inom SFATU på en stabil grund med ett antal gemensamma aktiviteter, där övningsverksamheten med staber och förband är en mycket viktig delmängd.

Under vecka fyra 2024 genomfördes övning KESI för femte gången i ordningen. Den genomfördes för första gången 2018 och har genomförts årligen sedan dess förutom uppehåll p g a. COVID-begränsningar under 2021 och 2022.

Övningen är en ledningsträningsövning där SFATU:s bataljonsstab är huvudträningsfokus. Planering och stridsledning av uppgifter för den gemensamma styrkan är de viktigaste övningsmålsättningarna. Övningen genomfördes i den träningsanläggning som finns i Helsingfors, Sandhamn, vid finska försvarshögskolans område. Träningsanläggningen är framtagen för att öva ledning av förband på bataljons- och brigadnivå.

Övningen var uppdelad i olika skeden, där det första skedet omfattade planering av en taktisk uppgift beordrad av "högre chef". Denna planering genomförs enligt den svenska planeringsmetoden PUT (Planering Under Tidspress) som har fastställts som planeringsmetod vid SFATU. Bataljonsstaben delades därefter upp i två ledningslag där svenska och finska officerare blandades i syfte att ytterligare utveckla samarbetet på individnivå. Detta skede avslutades med ordergivning till kompanicheferna, som var både svenska och finska.

Nästa skede omfattade stridsledning utifrån den ordern som givits till kompanicheferna. Inom ramen för stridsledning och ledningsträning användes KESI-anläggningen på ett mycket framgångsrikt sätt. I systemet kan både rapporter från de underställda enheterna och order från bataljonsstaben ges muntligt och skriftligt via sambands- och meddelandehanteringsystem. Efter kortare utvärdering genomfördes detta ytterligare en gång där både bataljonsstaben och kompanierna fick möjlighet att utveckla sina stabs- och ledningsmetoder samt finlipa stridstekniken på både bataljons- och kompaninivå.

Det sista skedet av övningen omfattade utvärdering och planering för fortsatta övningar med SFATU.

Utvärderingsmetoden som nyttjades var mycket uppskattad då respektive enhet (ledningslag, kompanier och motståndaren) fick använda sig av inspelningar av simuleringen i systemet. Utifrån inspelningarna utvärderades situationer och händelser som övningsledningen och enheterna särskilt observerat under genomförandet.

Stödet från de ca 30 deltagande värnpliktiga från Nylands Brigad i syfte att hantera simulator- och sambandssystem kan inte nog understrykas som helt avgörande för att kunna genomföra övningen på det effektiva sätt som den genomfördes.

Vidare vill jag också lyfta fram det positiva i att motståndarens enheter leddes av erfarna finska och svenska befäl som, på samma sätt som SFATU, planerande och genomförde sina uppgifter utifrån order från högre chef. Detta tror jag bidrar till stor dynamik och en mer verklighetstrogen motståndare.

Övning KESI är en viktig övning av flera anledningar. Vi får en gemensam förståelse för varandras möjligheter och begränsningar, och vi får öva på att leda styrkan i samtliga hotnivåer. Genom att träna tillsammans lär vi oss att hantera olika typer av friktioner vilket bidrar till att vi utvecklar vår förmåga som förband. Övning KESI kommer även fortsättningsvis vara en årligt återkommande övning för att träna och öva den gemensamma staben inom SFATU.

Det svenska deltagandet under årets övning såg lite annorlunda ut jämfört med tidigare KESI-övningar. Under årets genomförande var majoriteten av deltagarna från 2. amfibiebataljonen. Övriga deltagare i den övade bataljonsstaben, kompanichefer och motståndaren tjänstgör dagligdags vid 2. marina basbataljonen, Amf 1 utbildningsbataljon, Amf 1 Logistikenhet samt 17. bevakningsbåtskompaniet från Amf 4 Göteborg. Denna sammansättning bidrar till att sprida kunskaper och förståelse för SFATU och det svensk-finska samarbetet samt skapar möjligheter till ett utvecklat samarbete länder och förband emellan.

Avslutningsvis vill jag, som kontingentsansvarig från den svenska amfibiekåren under övning KESI 2024, tacka Nylands Brigad och övriga ur övningsledning för en mycket välplanerad övning, ett varmt mottagande och ett mycket givande samarbete. Vi ser fram emot det fortsatta arbetet, utvecklingen av SFATU och kommande gemensamma övningar och operationer.

FÄLTPOST FRÅN NORR

AV: SEBASTIAN BORG

I skrivande stund bedrivs det värnpliktsutbildning i vintermiljö på ett av Europas största skjutfält, Älvdalen. Utbildningen är upplagd som en vinterutbildningsbataljon med två vintertutbildningskompanier, 1. kompaniet bestående av värnpliktiga från Amf 1 och 2. marina basbataljonen, 2. kompaniet bestående av värnpliktiga från Amf 4. Att sätta de värnpliktiga i en ordentlig vintermiljö med skidor och pulkor är både underhållande och givande. Vinterutbildningen är i sitt begynnande stadie och de värnpliktiga på vita blixten ger fortfarande intryck av den gamla tecknade Bambifilmen. Något som har framkommit är två tydliga teman som skapar ett bra lärande under en vinterutbildning, miljöombyte och ödmjukhet.

Det går inte nog att orda om vikten av vinterutbildning. Kombinationen av att vara på nya skjutfält, ny övningsterräng, ny utrustning och ett nytt tänkande kring hur man rör sig skapar en mängd friktioner för både övad personal och övningsledning. Övningsledning slipar sin förmåga till att reka och att omorganisera på stående fot vid väderomslag och olyckor. Vårvintern innebär att snödjupet kan vara allt annat än idealt, vilket har inneburit att all planering har skett med ett osäkert underlag och med mycket omfallsplanering, vilket ger goda mereffekter för befälslagen och deras krigsbefattningar. För den värnpliktiga personalen, som nu är klara med sin befattningsutbildning, blir det nu väldigt mycket gammalt blandat med nytt. Skidor är nytt. Stavar är nytt. Att befälen är väldigt kontrollerande känner de igen från sitt inryck men den mentala återgången från (hyfsad) självständighet till kontroller är nytt. Det fysiska och mentala miljöombytet till kontroller och drill är viktigt

för att befästa de nya kunskaperna och de rörelsemönster som de behöver för att klara sig i vintermiljö. Likt mycket annat i livet går det inte att läsa sig till hur man drar en pulka genom meterhög snö eller skidar nerför en backe med en tung ryggsäck på sig, det kräver träning och att göra det igen och igen och igen och igen.

I samband med drillen och lärandet kommer ödmjukheten. Den militära professionen bygger på våldsanvändande. Ingen människa känner sig så ofarlig som när de ligger upp och ner i en snödriva och sprattlar som en skalbagge. En del i vinterutbildningen är att bygga deras självförtroende i vintermiljö för sig själva och sin utrustning och de möjligheter som vintern erbjuder. En annan del är att ge dem en förståelse för de begränsningar som skidor med tillbehör innebär. Att veta att man inte är bäst på något, att man måste öva riktigt mycket för att bli bra i vintermiljö är en viktig lärdom. Ödmjukheten måste sträcka sig även till övningsledningen. Att det är nytt för de värnpliktiga innebär att vi behöver ha stora lager av tålamod och anpassa verksamheten för den nivå de värnpliktiga faktiskt ligger på, inte den nivå som vi i övningsledningen minns från våra egna vinterutbildningar. Ofta har man ett selektivt minne med tunga slutövningar och snabba snäva eldöverfall, inte alla de gånger man ligger med ansiktet i snön och svär över skidbindningarna.

I dagarna går de värnpliktiga ut i fält för den här vinterutbildningen. Då skruvar vi upp utbildningen ytterligare och höjer tempot. Det är något att se fram emot.

Foto: Victor Persson/Försvarsmakten

Foto: Victor Persson/Försvarsmakten

SAMARBETE I FOKUS 2024

AV: MARKUS APPELGREN

Genomförd verksamhet under Q1 har främst fokuserat på vidmakthållandeövningar i grupp och pluton, en mindre del med nyckelpersoner har bistått utbildningsbataljonens befattningsutbildning av våra värnpliktiga. Vidmakthållandeskedet fortsätter nu under Q2 med stegring upp mot kompani- och bataljonsövningar. Simultant med detta genomförs den årliga inventeringen, med lite tur får bataljonen sitt nya bataljonsförråd (Gladshiem) i Q3. Gladshiem är mycket efterlängtat och har varit projekterat sedan många år. Med det nya förrådet får bataljonen ett behov tillfredsställt som funnits sedan flytten till Berga, jag är oerhört positiv till detta. Tack alla ni inblandade som arbetat hårt under åren med projektet.

Pågående verksamhet kan betraktas på bilderna från övning Nordic Response 24 (NR24). Med bästa tänkbara utsikt över fjordar och vinterlandskap

genomför bataljonen med stöd av utbildningsbataljonen övningar med USMC, Nylands Brigad samt mindre enheter ur Italien och Frankrike. NR24 är en delövning i Natos övningsserie Steadfast Defender och går för vår del ut på att genomföra amfibieoperationer i Nordnorge.

NR24 är en nationell norsk övning där Försvarsmakten har ett mycket stort bidrag, vårt bidrag ingår i ett det marina bidraget som är lite mindre. Totalt har under-tecknad 25 individer och två stridsbåtar på landstigningsfartyget USS Gunstone Hall.

Chef på plats är min stridsledningsofficer *kn Daniel Sjöström* och representation finns från samtliga kompanier, där fokus är på förmågorna eldledning och logistik. Kn Sjöströms rapporter är tydliga, svenska amfibieförband är högt ansedda och mycket uppskattade allierade, vi behöver inte bevisa oss.

Foto: Markus Appelgren/Försvarsmakten

Foto: Maja Hansson/Försvarsmakten på samtiiga

Likväl blir det alltid förvånande vilken hög nivå våra medarbetare har. Att bataljonens bidrag kan öka amfibiestyrkans effekt trots det lilla bidraget var inte förväntat. Ofta krävs betydligt större enheter för att uppnå samma effekt som vi levererar. Stridsbåtens flexibilitet och duglighet är självklart en av anledningarna till detta.

Övningsmomenten har varit mycket varierade men för att nämna några; taktiska transporter, ledning av indirekt eld och rädföretag. Tilläggas ska även att NR24 även ger en duvning i gott sjömanskap, norra Norge är inte en förlåtande miljö för mindre båtar.

Förutom individuell kunskap ger NR24 värdefull kunskap inför kommande internationella övningar som det går att läsa mer om nedan. Om du som läsare vill se mer av stridsbåtar i norra Norge kan jag rekommendera en sökning på google med orden; Nordic response 24 Combat boat 90 swedish marines. Bataljonens personal följdes under flera dagar av ett av Natos strategiska media-team.

Kommande verksamhet består i att planera deltagande i vårens- och sommarens övningsverksamhet.

Kommande övningar har detta år en omfattande internationell prägel. Detta gör planeringen lite mer komplex då det finns andra regelverk och behov att ta ställning till. Vid övning Baltops samövar bataljonen som exempel med minst fem olika Natoländer samtidigt, mer om detta kommer i nästa nummer.

KOMMANDE VERKSAMHET I STORT:

Vecka 412–413

Ledningsträningsovning samt bataljonsövning.

Vecka 413–415

Övning Neptun och Övning Amfbie.

Vecka 418

Kompaniövningar.

Vecka 421–422

Stridsskjutningar med värnpliktiga från både 2 och 5.amfbat.

Vecka 423–425

Baltops med stöd av 5.amfbat.

Foto: Markus Appelgren/Försvarsmakten

MUSEET BLICKAR FRAMÅT

AV: ERIK HIMMELSTRAND

Efter en seg vinter vars grepp aldrig tycktes släppa, så finns det nu äntligen tecken på att en ljusare tid närmar sig. Om det gäller museet låter jag dock vara osagt, fortfarande finns många oroande faktorer som kan påverka museet negativt. Ett av dessa är att vi fortfarande nu i början av mars, inte helt säkert vet vad det blir för kommunikationer till Kastellet under sommaren. Det som är helt klart är att linfärjan som skeppade över mycket folk till vår holme nu är bortplockad. Troligen kommer detta problem att lösa sig närmare sommaren, men osäkerheten om trafiken kvarstår och därmed även svårigheten att kommunicera till våra gäster om hur de ska ta sig till museet. Att i mars månad komma med svaret "jag vet inte" är inte särskilt tillfredsställande. Eftersom även kajen mittemot fästningen samtidigt renoveras, så är också tillträdet till kajen begränsad och sikten mot Kastellet skynd fram till maj 2025.

Även detta år blev det verksamhetsbidrag som vi får från staten (sedan vi tvingades lämna Försvarsmakten och Amf 1) oförändrat, det innebär att vi nu är inne på det tolfte året med ett konstant statsbidrag och detta samtidigt som vår värd Statens fastighetsverk regelbundet höjer vår lokalhyra...

Foto: VFM

Hur som helst, under vintern har museet fått många förfrågningar om vi inte i likhet med 2019 kan genomföra det som då kallades *Camp Kastellet*, och som innebar att vi gästades av ett antal grupper som levandegjorde historien genom "reenactment", det vill säga historiskt återskapande. På kontinenten och i USA är detta en stor företeelse, med hundratals grupper som lever sig in i hur livet kunde te sig under olika tidsepoker. Självt finner jag denna företeelse fascinerande, och för mig utgör det en upplevelse att se och omges av människor klädda i tidstypiska kläder. Det spelar ingen roll om det är under en medeltidsvecka i Visby, eller som i detta fall, i Vaxholm med ett återskapande av beredskapsåren under 1940-talet. Hur som helst den 6 juli så får sådana som jag vårt lystmäte tillgodosett, för då återkommer detta evenemang till fästningen. Denna gång under namnet *Camp Kastellet 1939–1945* och såväl "militära" som civila grupper och fordon kommer att delta.

Annat som är värt att uppmärksamma detta år är att det är 60 år sedan som den dåvarande kungen *Gustav VI Adolf* återinvigde museet på Vaxholms kastell den 24 september 1964, detta efter att verksamheten flyttat från Oskar-Fredriksborgs fort vid Oxdjupet, där museet startade 1947 som KA 1 regementsmuseum. Slutligen och mer som kuriosita kan nämnas att inträdesavgiften på den tiden var blygsamma 50 öre, det vill säga ungefär 12:50 i dagens penningvärde.

MISSA INTE DESSA EVENEMANG I SOMMAR

25 maj kl. 12–16.

Ny barnaktivitet öppnar i museet, "Kalle Kanonkula och hans vänner".

2 juni kl. 13.

Konst, historia & arkitektur på Rindö redutt. Öppna ateljéer och hembakat fikabröd.

6 juli kl. 12–15.

Camp Kastellet 1939–1945. Historiskt återskapande. Bilar, MC och utrustning.

10 aug kl. 13–15.

Oskar-Fredriksborgs fort. Historia och chans att se en anläggning som oftast är låst.

För mer information, besök: www.vaxholmsfastning.se

Vapenbröderna
c/o Stockholms amfibieregemente
By Breidablick
130 61 HÅRSFJÄRDEN

VAPENBRÖDERNA

Kamratföreningen Vapenbröderna är Stockholms amfibieregementes kamratförening. Föreningen ger ut tidningen Borg-Skum fyra gånger per år. Mer information om föreningen finns på vår hemsida

www.vapenbroderna.se

Följ oss även på
facebook och Instagram

Föreningens adress:

Kamratföreningen Vapenbröderna
c/o Stockholms amfibieregemente
by Breidablick, 130 61 Hårsfjärden

info@vapenbroderna.se

Skattmästaren:

Marie Wall
Mobil 070 886 50 25
evmavi03@gmail.com

Årsavgift:

200 kr
Familjemedlem 100 kr

Bankgiro:

294-9816

Swish:

123 435 29 28

REDAKTION

red@vapenbroderna.se

Redaktör tillika ansvarig utgivare:

Victor Ihre Persson
Mobil 070 866 73 00

Redaktionsmedlemmar:

Carl von Gerber
Mobil 073 181 48 87
Mats Geijer
(Korrektur)

Utgivning:

Fyra nummer per år

Layout:

ANV Gunilla Borg
Mobil 070 781 86 04
gunilla@anv.se

Tryckeri:

Tryckeri AB Orion

Scanna QR-koden för ansökan
om medlemskap

Adressändring:

www.vapenbroderna.se/medlemskap